

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ФАКУЛЬТЕТ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА
ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ІМЕНІ ПРОФ. В.Ф. ДОЦЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної та
виховної роботи

Гариса АРСЕНЬЄВА

2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОТЕХНОЛОГІЙ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 241 Готельно-ресторанна справа

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанна справа

Мова навчання українська

Co-funded by the
European Union

Кафедра екології та екоменеджменту

Київ 2023

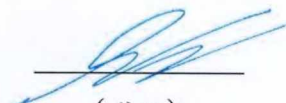
Розробники: *Ничик О.В., доцент кафедри екології та екоменеджменту,*
к.т.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та екоменеджменту

Протокол № 17

від « 22 » червня 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Ігор ЯКИМЕНКО

Гарант освітньої програми:

(підпис)

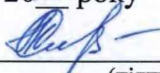
Віта ЦИРУЛЬНІКОВА

Робочу програму схвалено на засіданні Науково-методичної комісії
факультету готельно-ресторанного та туристичного бізнесу імені проф.
В.Ф. Доценка

Протокол № 1

від «31» 08 2023 року

Голова НМК

(підпис)

Тетяна СИЛЬЧУК

Реєстраційний номер у Навчально-методичному управлінні

57.35-2023

Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Вибіркова	
	Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»		
Модулів –1	Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне завдання – контрольна робота (для заочної форми навчання)		Семестр	
Загальна кількість годин – 135		IV	IV
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 Самостійної роботи здобувача – 4,44	Освітній ступінь: <u>Бакалавр</u>	Рік затвердження <u>2022</u>	
		Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні	
		32 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		71 год.	117 год.
		Індивідуальні завдання:	
		–	10 год.
		Вид контролю:	
		Диференційований залік	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у здобувача цілісного уявлення про стратегію сталого розвитку; розуміння закономірностей взаємодії закладів сфери гостинності з навколишнім середовищем для забезпечення вимог екологічної безпеки; надання комплексу еколого-економічних знань; формування умінь і навичок щодо відповідального природокористування та ефективного впровадження природоохоронних заходів. Оволодіння цим курсом повинне виробити у здобувачів вищої освіти навички практичного використання методів екологічного менеджменту та маркетингу в сфері гостинності.

Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення дисципліни базується на знаннях, отриманих з такої навчальної дисципліни як «Основи гостинності», а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні таких освітніх компонент як, «Устаткування закладів готельно-ресторанного господарства», «Виробнича практика».

3. Компетентності та програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа» здобувачі повинні набути **здатності** отримувати компетентності:

інтегральна: розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здійснення безпечної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові:

- розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності;
- здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни;

- здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності;

Здобувачі повинні досягти таких **програмних результатів навчання**:

- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;
- виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності;
- розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;
- зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Структура та програма навчальної дисципліни

Таблица 2

Назви змістовних модулів і тем	Кількість аудиторних годин												Рекомендована література
	денна форма						заочна форма						
	Усьо-го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. Сталий розвиток як основа індустрії гостинності													
Лекція 1. Людина і довкілля. Загальна характеристика впливу об'єктів гостинності на навколишнє середовище <i>Практична робота 1</i> Характеристика природних ресурсів	8	2	2	-	-	4	7	0,5	-	-	0,5	6	[8.8, 9.2, 9.3]
Лекція 2. Сталий розвиток і довкілля <i>Практична робота 2</i> Цілі сталого розвитку в індустрії гостинності	8	2	2	-	-	4	8	0,5	1	-	0,5	6	[8.1, 8.7]
Лекція 3. Екологічні ризики <i>Практична робота 3</i> Вуглецевий та водневий слід. Загальні відомості та розрахунок	8	2	2	-	-	4	8,5	0,5	1	-	1	6	[8.7, 8.9, 8.10, 8.14]
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	-	-	12	23,5	1,5	2	–	2	18	
Змістовний модуль 2. Вплив закладів гостинності на складові довкілля та шляхи їх вирішення													

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Лекція 4. Характеристика забруднювачів атмосферного повітря в індустрії гостинності <i>Практична робота 4</i> Методи оцінки забруднювачів атмосферного повітря закладами індустрії гостинності	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	1	6	[8.8, 9.2, 9.3]
Лекція 5. Способи мінімізації негативного впливу на атмосферне повітря в сфері гостинності <i>Практична робота 5</i> Розрахунок інтенсивності шуму як джерела фізичного забруднення в закладах гостинності	8	2	2	-	-	4	7,5	0,5	-	-	1	6	[8.3, 8.9, 9.2, 9.3]
Лекція 6. Екологія гідросфери: сучасний стан та перспективи <i>Практична робота 6</i> Аналіз впливу закладів гостинності на гідросферу	8	2	2	-	-	4	6,5	-	-	-	0,5	6	[8.4, 9.2, 9.3]
Лекція 7. Організація водопостачання та водовідведення в закладах сфери гостинності <i>Практична робота 7</i> Методи оцінки забруднювачів гідросфери закладами гостинності	8	2	2	-	-	4	7,5	0,5	-	-	1	6	[8.9, 9.2, 9.3]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Лекція 8. Тверді відходи: класифікація та утилізація <i>Практична робота 8</i> Аналіз сучасних способів утилізації відходів	8	2	2	-	-	4	6,5	-	-	-	0,5	6	[8.8, 8.16]
Лекція 9. Поводження з відходами в індустрії гостинності <i>Практична робота 9</i> Організація поведінки з відходами в індустрії гостинності	8	2	2	-	-	4	7,5	0,5	-	-	1	6	[8.4, 8.16]
Лекція 10. Альтернативні джерела енергії в індустрії гостинності <i>Практична робота 10</i> Застосування альтернативних джерел енергії в індустрії гостинності	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	1	6	[7.1, 8.2, 8.4-8.6, 8.12]
Разом за змістовим модулем 2	56	14	14	-	-	28	49,5	1,5	-	-	6	42	
Змістовний модуль 3.													
Системи екологічного менеджменту та сертифікації в індустрії гостинності													
Лекція 11. Впровадження системи екологічного менеджменту в індустрії гостинності. Зелений офіс як крок до екологізації в індустрії гостинності <i>Практична робота 11</i> Зелені ідеї Zero Waste & Climate Friendly в HoReCa: аналіз кейсів	8	2	2	-	-	4	9	0,5	-	-	0,5	8	[8.3, 8.4, 8.10, 8.11]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Лекція 12. Екологічна сертифікація закладів гостинності. Критерії екологічної сертифікації закладів гостинності. Сертифікація Green Key <i>Практична робота 12.</i> Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища. Розрахунок екологічного податку.	8	2	2	-	-	4	12	0,5	2	-	0,5	9	[8.3, 8.10, 8.11, 8.15, 9.1, 9.4]
Разом за змістовним модулем 3	16	4	4	-	-	8	21	1	2	-	1	17	
Змістовний модуль 4. Стратегія циклічної та зеленої економіки ЄС													
Лекція 13. Концепція сталого розвитку як сучасна ідеологія гармонійного довготривалого розвитку людства. Екологічна складова концепції сталого розвитку суспільства. <i>Практична робота 13.</i> Роль індустрії гостинності в забезпеченні екологічної складової концепції.	10	2	2	-	-	6	10,5	-	-	-	0,5	10	[8.1, 8.7, 9.2, 9.3]
Лекція 14. Стратегія біоекономіки ЄС <i>Практична робота 14.</i> Стратегія біоекономіки, ефективне використання біологічних ресурсів в закладах індустрії гостинності ЄС.	10	2	2	-	-	6	10,5	-	-	-	0,5	10	[8.1, 8.7, 8.17]
Лекція 15. Стратегія циклічної економіки ЄС. <i>Практична робота 15.</i> Можливості циклічної економіки для індустрії гостинності.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	[8.1, 8.7, 8.17]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Лекція 16. Європейська зелена угода – стратегія клімат-нейтральної Європи. <i>Практична робота 16.</i> Циклічна економіка ЄС, замкнення циклу дизайну продукції – виробництва – споживання - переробки відходів.	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10	[8.13, 8.17]
Разом за змістовним модулем 4	39	8	8		-	23	41	-	-	-	1	40	
Усього годин	135	32	32		–	71	135	4	4	-	10	107	

5. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль полягає у перевірці знань і практичної підготовленості здобувачів з *певної завершеної частини навчальної дисципліни* (змістового модуля), умінь виконання індивідуальних завдань.

Формами поточного контролю є:

- ✓ письмові контрольні роботи за темами лекційних занять;
- ✓ тестування знань здобувачів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань дисципліни;
- ✓ усне опитування;
- ✓ виконання і захист контрольної роботи здобувачами освіти заочної форми здобуття освіти

Підсумковий контроль - диференційований залік.

6. Контроль та оцінювання результатів навчання

6.1 Контроль та оцінювання результатів навчання за елементами змістових модулів здобувачів денної форми навчання IV семестр

Таблиця 3

№ зміс- тового модуля	Елементи змістового модуля	Кількість балів		Поточний контроль навчальної роботи
		міні- мальна	макси- мальна	Методи контролю
Модуль 1				
1.	Лекційний курс (теми 1-3)	7,0	10,0	Письмова контрольна робота
	Практична робота № 1	1,0	2,0	Усне опитування, участь у дискусії, тестування
	Практична робота № 2	1,0	2,0	
	Практична робота № 3	1,0	2,0	
2.	Лекційний курс (теми 4-10)	7,0	10,0	Письмова контрольна робота
	Практична робота № 4	1,0	2,0	Усне опитування, участь у дискусії, тестування
	Практична робота № 5	1,0	2,0	
	Практична робота № 6	1,0	2,0	
	Практична робота № 7	1,0	2,0	
	Практична робота № 8	1,0	2,0	
	Практична робота № 9	1,0	2,0	
	Практична робота № 10	1,0	2,0	
3.	Лекційний курс (теми 11-12)	5,0	8,0	Письмова контрольна робота
	Практична робота № 11	1,0	2,0	Усне опитування, участь у дискусії, тестування
	Практична робота № 12	1,0	2,0	
4.	Лекційний курс (теми 13-16)	7,0	10,0	Письмова контрольна робота
	Практична робота № 13	1,0	2,0	Усне опитування, участь у дискусії, тестування
	Практична робота № 14	1,0	2,0	
	Практична робота № 15	1,0	2,0	
	Практична робота № 16	1,0	2,0	
	Разом за модулем	42,0	70,0	
	Диференційований залік	18,0	30,0	
		60,0	100,0	

6.2 Розподіл балів за окремими елементами змістових модулів та методи поточного контролю успішності навчальної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання IV семестр

Таблиця 4

№ змістового модуля	Елементи змістового модуля	Кількість балів		Поточний контроль навчальної роботи
		мінімальна	максимальна	Методи контролю
Модуль 1				
1 – 2.	Практична робота 1. Цілі сталого розвитку в індустрії гостинності. Вуглецевий та водневий слід. Загальні відомості та розрахунок	6,0	10,0	Виконання практичної роботи
	Практична робота 2 Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища. Розрахунок екологічного податку.	6,0	10,0	Виконання практичної роботи
	Індивідуальне завдання (контрольна робота)	30,0	50,0	Виконання і захист контрольної роботи
	Разом за модулем	42,0	70,0	
	Диференційований залік	18,0	30,0	
	Всього за семестр	60,0	100,0	

6.3 Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів денної форми навчання за окремими елементами змістових модулів

Таблиця 5

Елемент модуля та критерії його оцінювання	Кількість балів
<i>Письмова контрольна робота (змістовий модуль 1, 2, 4)</i>	
повна відповідь	10
неповна відповідь або допущені деякі неточності	8...9
неповна відповідь, допущені окремі помилки	5...7
неповна відповідь, допущені суттєві помилки	2...4
незадовільна відповідь	0...1
<i>Письмова контрольна робота (змістовий модуль 3)</i>	
повна відповідь	7...8
неповна відповідь або допущені деякі неточності	5...6
неповна відповідь, допущені окремі помилки	3...4
неповна відповідь, допущені суттєві помилки	2
незадовільна відповідь	0...1
<i>Практична робота</i>	
повна відповідь	2
неповна відповідь або допущені деякі неточності	1,5
неповна відповідь, допущені окремі помилки	1
неповна відповідь, допущені суттєві помилки	0,5
незадовільна відповідь	0

6.4 Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів заочної форми навчання за окремими елементами змістових модулів

Таблиця 6

Елемент модуля та критерії його оцінювання	Кількість балів
Практична робота	
повна відповідь	10
неповна відповідь або допущені деякі неточності	8...9
неповна відповідь, допущені окремі помилки	5...7
неповна відповідь, допущені суттєві помилки	2...4
незадовільна відповідь	0...1
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	
повна відповідь	50
неповна відповідь або допущені деякі неточності	40...49
неповна відповідь, допущені окремі помилки	30...39
неповна відповідь, допущені суттєві помилки	15...29
незадовільна відповідь	0...14

6.6 Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів денної та заочної форм навчання

(форма підсумкового контролю – диференційований залік)

27...30 балів ставиться здобувачу, який має чітке уявлення про роль мінімізації впливу на довкілля закладів гостинності, володіє технологіями екологічно безпечної діяльності в галузі, розуміє процедуру сертифікації та впровадження системи екологічного менеджменту, розуміє основи екологічного законодавства, володіє інформацією про екологічне маркування продукції; вміє проводити еколого-економічну оцінку та підбирати ефективні способи оцінки екологічних ризиків діяльності підприємства; вміє розраховувати екологічний податок, демонструє високу комунікативну культуру.

23...26 балів ставлять у тому випадку якщо здобувач правильно уявляє сутність та значення основних впливів закладів гостинності на довкілля, в цілому непогано орієнтується у основних технологічних та технічних рішеннях в індустрії, але недостатньо володіє конкретними фактами, прикладами і цифрами, не зовсім чітко розуміє, зокрема, необхідність та процедуру впровадження системи екологічного менеджменту та сертифікації закладу, не досить добре обізнаний з основними законодавчими документами в сфері екології.

18...22 бали виставляється здобувачу, який засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте, при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури;

0...17 балів ставиться здобувачу, який не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця 7

<i>Сума балів за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>
		<i>для диференційованого заліку</i>
90...100	A	Відмінно
82...89	B	Добре
74...81	C	
64...73	D	Задовільно
60...63	E	
35...59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0...34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Навчально-методичне забезпечення

7.1. Бублієнко, Н.О. Альтернативна енергетика [Електронний ресурс]: курс лекцій для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 101 «Екологія» освітньо-професійної програми «Екологія та екоменеджмент» ден. та заоч. форм навч. / Н.О. Бублієнко, О.М. Салавор, О.В. Ничик. – К.: НУХТ, 2021. – 64 с. – Реєстрац. № у НМУ 57.172 – 15.11.2021. Режим доступу: <http://elibrary.nuft.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=404078>.

8. Рекомендована література

Базова

8.1 Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк; Національний університет харчових технологій. – Київ: НУХТ, 2022 – 337 с. – № 57.194 Режим доступу: <https://elibrary.nuft.edu.ua/library/DocDownloadForm?docid=407462>

8.2 Краснянський, М. Ю. Енергозбереження [Текст] : навч. посіб. / М. Ю. Краснянський. – Київ : Кондор, 2021. – 136 с. Режим доступу: http://elibrary.nuft.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=403988.

8.3 ДСТУ ISO 14001:2015. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1Abwm9l7yTZ29lhqLVnYe4hZSL7mSBJ1W/view?usp=sharing>

8.4 Машкова О., Дуга В., Пасенко Н. Зелені ідеї Zero Waste & Climate Friendly в HoReCa: українські бізнеси: навч. посіб. / ред. С. Сидоренко. Херсон - Кропивницький: ХДАЕУ, 2023. 55 с. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1UofXhkXNVxANTtb7IUOOXTRicp4fWzoq/view>

8.5 Закон України «Про альтернативні види палива». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-14#Text>.

8.6 Закон України «Про альтернативні джерела енергії». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>

Допоміжна

8.7 Чандрен Наїр. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. / Переклад з англ. – К.: Наш формат, 2020

8.8 Екологія: підручник Юрченко Л.І. – К.: Центр учбової літератури, 2021. – 304 с.

8.9 Екологічна безпека: навчальний посібник. Краснянський М.Ю. - К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. - 180 с.

8.10 Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П. Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с.

8.11 Нечева, Н., Шикіна, О., & Давиденко, І. (2023). Екологічна маркетингова стратегія в курортних готелях. Економіка та суспільство, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-77>

8.12 Біоенергетичні проекти : від ідеї до втілення [Текст] : місцеві альтернативні джерела енергії : м. Миргород : практ. посіб. / Тормосов Р., Черниш І., Шпаков А. та ін. – К. : Поліграф плюс, 2018. – 208 с. – Режим доступу: http://elibrary.nuft.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=328220.

8.13 A European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. – Режим доступу: https://web.archive.org/web/20201214225447/https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.

8.14 Carbon Footprint. Режим доступу: <https://www.carbonfootprint.com/calculator.aspx>

8.15 GreenKey. Unlocking sustainability in the hospitality industry. Режим доступу <https://www.greenkey.global/>

8.16 Практичні аспекти управління відходами в Україні. Посібник / Барінов М.О., Олексієвець І.Л., Родная Д.В., Журавель Т.В., Коломієць С.В., Козлова І. А., Пархоменко Г.П. – К.: «Поліграф плюс», 2021. – 118 с. Режим доступу: http://ukrecoalliance.com.ua/wp-content/uploads/2021/11/Posibnyk_praktychni-aspekty-upravlinnia-vidkhodamy-v-Ukraini.pdf

8.17 Якименко І., Салавор О., Ничик О. Біоекономіка в контексті сталого виробництва та споживання/ Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські виміри сталого розвитку», 11 червня 2021. – К.: НУХТ, 2021. Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1ENxw0Pok0uh7kmQZvfKFjHt2tTjeBOGA/view>

9. Інформаційні ресурси

9.1 Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>

9.2 Екологія підприємства Ecobusiness Платформа рішень для менеджерів природоохоронної діяльності. Режим доступу: <https://e.ecolog-ua.com>

9.3 Офіс сталих рішень. Режим доступу: <https://ukraine-oss.com/pro-nas->

10. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм Кодексу академічної етики в Національному університеті харчових технологій (затверджено Конференцією трудового колективу НУХТ 3 квітня 2019 р., протокол № 5) та Положення про забезпечення академічної доброчесності в Національному університеті харчових технологій (наказ № 105 від 11 листопада 2022 р.).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Детально з Положенням можна ознайомитися за посиланням <https://cutt.lv/MwqifgOo>

11. Політика визнання результатів навчання набутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти

Здобувач вищої освіти на добровільній основі, керуючись Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, може звернутись до декана факультету з проханням визнання відповідності результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті вимогам програмних результатів навчання освітнього компоненту, що вивчається згідно з навчальним планом.

Детально з Положенням можна ознайомитися за посиланням: <https://cutt.lv/SwqiaKra>

12. Політика перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів)

Здобувач вищої освіти відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів) у Національному університеті харчових технологій може звернутись із заявою на ім'я декана факультету щодо перезарахування цього обов'язкового освітнього компонента та його окремих окремих змістових модулів, визначення та складання академічної різниці, визнання результатів навчання за програмою академічної мобільності.

Детально з Положенням можна ознайомитися за посиланням: <https://cutt.lv/dwqifA4b>